Сереженкова О. І.
магістрант,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID: https://orcid.org/0009-0006-7651-0877
Перелі О. Б.
здобувач третього (науково-освітнього) рівня,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID: https://orcid.org/0009-0003-5282-4482

DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-438-5-18

РОЛЬ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН У ЦИФРОВІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Цифрова трансформація є одним з ключових напрямків розвитку української економіки, а соціокультурні зміни відіграють у цьому важливу роль, оскільки визначають ставлення суспільства до інноваційних технологій та змін у способах ведення бізнесу. Цифрова трансформація не може відбуватися ізольовано від соціальних та культурних процесів – вона має бути інтегрованою у більш ширший контекст змін, що відбуваються у суспільстві. Тому важливим є розгляд основних аспектів соціокультурних змін, що впливають на процес цифровізації українського підприємницького середовища.

Українська бізнес-культура поступово адаптується до нових умов цифрової економіки. Однією із важливих тенденцій є зміна ставлення до інновацій. Якщо раніше впровадження нових технологій часто викликало певний скептицизм, то сьогодні підприємства все частіше усвідомлюють необхідність впровадження цифрових інструментів для збереження власної конкурентоспроможності. Усе більше українських компаній прагнуть інтегрувати цифрові рішення у свої бізнес-процеси, що свідчить про еволюцію бізнес-мислення та зміну культурних настанов [1].

Крім того, соціокультурні зміни сприяють більш активному використанню технологій серед населення. Зростання попиту на цифрові послуги та продукти, особливо серед молоді, формує нові запити до бізнесу, змушуючи його адаптуватися до вимог цифрового споживача. Зокрема, такі явища, як активне використання мобільних додатків, соціальних мереж і платформ для електронної комерції, стимулюють бізнес до розвитку у цих напрямах. За даними Міністерства цифрової трансформації України, рівень користування цифровими державними послугами в країні значно зріс після впровадження платформи «Дія», яка дозволяє отримувати понад сімдесят послуг он-лайн [2]. Підвищення

довіри до цифрових рішень з боку населення створює сприятливі умови для бізнесу, оскільки підприємства можуть впроваджувати інноваційні рішення, не побоюючись, що споживачі їх не приймуть.

Слід звернути увагу на ще один важливий фактор сучасного розвитку – формування підприємницької культури в Україні. Від того, наскільки підприємці готові приймати ризики та інвестувати в нові технології, залежить швидкість цифрових трансформаційних перетворень. За останні роки в Україні почали активно розвиватися стартапи та інноваційні компанії, що працюють у сферах штучного інтелекту, великих даних, блокчейну та інших цифрових технологій. Ініціативи, такі як Українська стартап-асоціація, сприяють розвитку підприємницької культури, об'єднуючи бізнес та науково-дослідницькі центри для впровадження інноваційних рішень у сферу цифрових технологій. Такі організації не лише підвищують рівень інновацій, але й сприяють зміні підприємницької культури, спрямованої на розвиток технологічного підприємництва [3].

Пандемія COVID-19 значно прискорила процес цифровізації українського бізнесу. Зміни, пов'язані з новими реаліями, зокрема масовим переходом на дистанційну роботу та зростанням популярності онлайн-послуг, створили додаткові стимули для бізнесу переходити до цифрових рішень. Зміни в поведінці споживачів та вимоги до безпеки та зручності спонукали підприємства адаптувати свої бізнес-моделі до нових умов. Дослідження показують, що українські споживачі після пандемії стали більше покладатися на електронну комерцію, що змусило компанії активніше інвестувати в онлайн-платформи та цифрові маркетингові стратегії [4]. Означені зміни у поведінці споживачів продовжують стимулювати бізнес до розширення своїх цифрових можливостей.

Цифрова інклюзія є ще однією важливою складовою соціокультурних змін, що впливають на цифрову трансформацію бізнесу. Для того щоб цифрові технології стали доступними для всіх верств населення, необхідно забезпечити рівний доступ до інтернету, пристроїв та навичок використання технологій. В Україні існують суттєві регіональні та соціальні відмінності у доступі до цифрових технологій. У сільських районах або віддалених регіонах доступ до інтернету може бути обмеженим, що уповільнює процеси цифровізації бізнесу на цих територіях [1]. Тут важливим є впровадження державних ініціатив, спрямованих на розширення доступу до цифрових послуг (наприклад, проекти з розвитку інтернет-інфраструктури у віддалених районах), які сприяють подоланню цих проблем. Важливу роль у зазначеному процесі відіграє також приватний сектор, який розвиває технології мобільного інтернету, розширює мережу цифрових платформ і додатків для широкого кола користувачів.

Підсумовуючи, слід зазначити, що соціокультурні зміни є важливим чинником процесів цифрової трансформації українського бізнесу. Розвиток підприємницької культури, зміна ставлення до технологій, вплив пандемії, військова агресія та інші серйозні виклики сучасності створюють умови, що сприяють активному впровадженню цифрових рішень в усіх сферах життя. Успішність цифрової трансформації багато в чому залежить від того, наскільки швидко український бізнес та суспільство адаптуються до нових соціокультурних реалій та викликів глобалізованого світу.

Література:

1. UNICEF. Annual State of Digital Transformation. 2024. URL: https://www.unicef.org/reports/unicef-annual-state-digital-transformation-dx

2. Міністерство цифрової трансформації України. Дія – Цифрова трансформація державних послуг. 2021. URL: https://thedigital.gov.ua/

3. Українська стартап-асоціація. Інновації та стартапи в Україні. 2023. URL: https://startups.org.ua/

4. KPMG Ukraine. Long-term growth: challenges and new opportunities. 2022. URL: https://kpmg.com/ua/en/home/insights/2020/09/ceo-are-building-a-path-to-long-term-growth-for-their-businesses.html

5. OECD. Digital Economy Outlook 2021. 2021. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-outlook/volume-2021/issue-1_edfbca02-en